

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2012-06-01

HSN 1205-0594

Handläggare:

Johan Tallroth

Start av sprututbytesprogram i Stockholms län

Ärendebeskrivning

I ärendet redovisas förslag till ansökan till Socialstyrelsen om att starta ett försök med ett sprututbytesprogram i Stockholms län. Ansökan ska godkännas av Stockholm Stad och information har lämnats till övriga kommuner inom länet.

Verksamheten beräknas komma igång under senare delen av 2012 och kommer att drivas av infektionskliniken på Karolinska Universitetssjukhuset (KS).

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2012-06-01

Ansökan om sprututbyte till Socialstyrelsen, bilaga 1, 2012-06-01

Verksamhetsbeskrivning för sprututbytesförsök i Stockholms län, bilaga 2, 2012-06-01

Utvärderingsplan för sprututbytesverksamheten, bilaga 3, 2012-05-14

Pm om lokalalternativ, bilaga 4, 2012-06-01

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att godkänna förslag till ansökan till Socialstyrelsen om sprututbytesprogram.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

I november 2007 fattade Landstingsfullmäktige beslut om att genomföra en bred narkotikapolitisk utredning i samverkan med Stockholms stad och

Kommunförbundet i Stockholm (KSL). Syftet var att få en mer sammanhållen, effektiv och evidensbaserad strategi mot narkotikaberoendet och att begränsa spridning av smittsamma infektioner relaterade till narkotikaberoende. Utredningen skulle också omfatta sprututbytesprogram.

I en rapport presenterade utredningen en rad förslag på åtgärder för att begränsa smittspridning. Förebyggande insatser främst riktade till unga, tidiga insatser, användning av evidensbaserade behandlingsmetoder, erbjudande av regelbunden testning, rådgivning och vaccinering samt tidigt målgruppsanpassad behandling för alla smittade, är exempel på sådana åtgärder. Utredningen föreslår att man under en begränsad tid bör pröva vad ett väl utformat sprututbytesprogram kan bidra till som ett komplement till ovanstående åtgärder för att begränsa spridning av smittsamma infektioner.

Landstingsfullmäktige beslöt den 21 juni 2010 bl a:

att uppdra åt Hälso- och sjukvårdsnämnden att starta en försöksverksamhet med ett sprutbytesprogram enligt utredningens (Procyon-Capire Slutrapport 2009-12-01; Åtgärder för att begränsa smittspridning, Sprutbyten och andra smittskyddsåtgärder) alternativ B på en plats under fyra år och utarbeta riktlinjer med utgångspunkt från gällande lag och föreskrifter

att uppdra åt Hälso- och sjukvårdsnämnden att genomföra en vetenskaplig utvärdering parallellt med försöksverksamheten.

Kommunfullmäktige i Stockholms stad beslöt den 23 maj 2011:

att biträda förfrågan från Stockholms läns landsting om att delta i projektet för att starta en försöksverksamhet och etablera Stockholm som försökskommun för sprututbyte

att Socialnämnden får i uppdrag att tillsammans med Stockholms läns landsting bereda en ansökan till Socialstyrelsen om inrättande av försöksverksamhet

att Socialnämnden uppmanas att vidta åtgärder för att aktivt medverka i försöket.

Beskrivning av sprututbytesverksamheten

Verksamheten är ett pilotprojekt under 4 år och kommer att förläggas till en nybyggnad (paviljong) som planeras uppföras på S:t Görans sjukvårdsområde. Öppettiderna kommer att anpassas efter antalet besök och när på dagen som det är högst besöksfrekvens. Verksamheten kommer att bedrivas på vardagar dagtid.

Samråd med Stockholm stad har skett i en partsammansatt styrgrupp vad gäller verksamhetens inriktning, utvärderingsplan samt lokalisering.

Målgruppen är personer som är 20 år och äldre som injicerar narkotika och som är boende i Stockholms län. I Stockholms län finns det mellan 8 000-9 000 tunga missbrukare varav ca 90 % är injektionsnarkomaner som injicerar huvudsakligen amfetamin och heroin.

Deltagarna i programmet ska således vara missbrukare som injicerar narkotika vilket ska styrkas med anamnestiska uppgifter och/eller stickmärken. Alla deltagare ska uppge sin identitet i form av korrekt namn och personnummer. Vid nybesök eller om besökaren inte är välkänd ska identiteten styrkas med legitimation.

Mottagningen beräknas inledningsvis att nå ca 3 000 intravenösa missbrukare. Det handlar uppskattningsvis om ca 100 besök per dag och ca 30 000 besök per år. Mottagningen kommer att dela ut ca 240 000 pumpar och ca 500 000 kanyler.

Öppettider på 7- 8 timmar per dag på vardagar är initialt tillräckligt. I nationella riktlinjer om nyöppnade sprutbyten är ett rimligt mål att nå 10-15 % inskrivna första året (i Stockholm blir det ca 900-1350). Om behovet finns av utvidgade öppettider får verksamheten givetvis möta dessa krav. Mottagningen beräknas kunna starta sin verksamhet i slutet av 2012.

Ekonomiska konsekvenser

Sprututbytesverksamheten beräknas kosta c:a 10,5 mkr per år. Infektionskliniken på KS föreläs få i uppdrag att bedriva sprututbytesverksamheten. Utöver detta tillkommer sammanlagt 5-6 mkr för utvärderingen under fem år (se bilaga 3).

Konsekvenser för patientsäkerhet

Förslaget bedöms få förbättrade konsekvenser för patientsäkerheten genom möjlighet till förbättrat smittskydd för gruppen.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Förslaget innebär att patienterna får ökad möjlighet till tillgång till vård inom ramen för sprututbytesprogrammet.

Miljökonsekvenser

Förslaget bedöms inte få några negativa konsekvenser för miljön.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Olle Olofsson
Avdelningschef